

5. *Undersøgelse af Mulighederne for nye Opvarmningsmetoder,
Vejledning for Planlægning af nye Anlæg.*

Da der stadig kommer nye Fremskridt paa Opvarmningsområdet, er det nødvendigt at give Vejledning, saavel til Menighedsraad som til Leverandører, om, hvorledes Kirkeopvarmningsanlæg til enhver Tid skal udføres. Der bliver derfor fra Ministeriet fra Tid til anden udsendt Cirkulærer til Stiftsøvrighederne om Opvarmningsspørgsmaal, og disses Udarbejdelse falder ligeledes ind under Omkostningerne paa Konto § 20 C. 2. Det skal saaledes nævnes, at de elektriske Opvarmningsanlæg har nødvendiggjort Afholdelse af Prøvefyringer med alle de nye Anlæg, og paa Grundlag af de i de sidste Aar indhøstede Erfaringer er der blevet udstedt vejledende Cirkulærer med Hensyn til disse Anlægs Planlægning.

Endelig skal det bemærkes, at Kirkeopvarmning er et ganske specielt Opvarmningsproblem, fuldstændig forskelligt fra et almindeligt Opvarmningsanlæg, idet Anlæggene skal udføres efter helt andre Principper, paa Grund af Kirkerummenes Form og Byggemaade, de ofte uberegnelige Trækforhold og den korte Opfyringstid, og det hænder ofte, at selv vore førende Firmaer paa Opvarmningsområdet staa ganske uforstaaende over for et saadant Anlægs rette Udførelse, men Forholdene er altid blevet ændret, efter at der er blevet meddelt dem fornøden Vejledning fra Ministeriets Side.

Opnaaede Bespareser ved Vejledningen.

Ofte fremkommer der Forslag til Opvarmning af Kirker, som kan løses paa en langt mere økonomisk Maade.

Som Eksempel paa de mangfoldige Bespareser, som er opnaaet ved Sagernes Behandling gennem Ministeriet, kan nævnes en københavnsk Kirke, som fra Magistratens Side ønskedes forsynet med et nyt Anlæg til 50 000 Kr. Dette ændredes til en Reparation paa 4 000 Kr., dog med Tillæg af nogle nye Kedler senere. En anden Kirke havde en aarlig Udgift paa 6 000—7 000 Kr. til Reparationer af Anlægget. En Forhøjelse af Bevillingen een Gang for alle paa 2 000 Kr. gjorde Anlægget saa tilfredsstillende, at de aarlige Reparationer bortfaldt. En Landsbykirke fik en Kalorifere for ca. 2 000 Kr., Forslaget lød paa 7 400 Kr. Adskillige Kirker har faaet Anlægsudgifterne formindsket med fra 1 000 til 2 000 Kr., hvorfor de Summer, som herigennem indvindes, rigeligt opvejer Udgifterne.

Endelig skal nævnes et Punkt, hvor en Udvidelse af Vejledningen vilde betyde en betydelig økonomisk Vinding, nemlig en Vejledning og et Tilsyn med Udgifterne til Brændsel. Medens det aarlige Brændselsforbrug for vore større Kirker i Byerne ligger omkring 2 000 Kr., bruger en mindre Landsbykirke 100—200 Kr. Det samlede Brændselsforbrug vil jeg anslaa til mellem $\frac{3}{4}$ og 1 Mill. Kr. om Aaret. En Brændselsbesparing paa 10 pCt. aarlig, eller ca. 100 000 Kr. ved et systematisk Tilsyn og Vejledning med Fyringen, vil ikke være uopnaaalig, og selv om man kun skulde naa til det halve af dette Beløb, vil et mindre Beløb paa denne Konto give gode Renter. Der krævedes i første Række kun en Fortegnelse over Brændselsforbruget i de forskellige Kirker og en Udregning af det nødvendige Forbrug efter Kirkernes Størrelse, for at blive klar over, om Forbruget er rimeligt eller uforholdsmæssig stort. En saadan Undersøgelse vilde straks anvisa mangfoldige Muligheder for Bespareser. Saafremt det blev overladt Kirkerne selv at anskaffe Anlæg, som var billige i Anskaffelse, men til Gengæld dyre i Drift, hvilket vilde blive Tilfældet, hvis der ikke krævedes Approbation af Anlæggene efter en teknisk, kritisk Bedømmelse, vilde Brændselsudgifterne i Løbet af kort Tid langt overstige det Beløb, som medgaar til sagkyndig Vejledning med Hensyn til Kirkernes Opvarmning.

Jeg haaber hermed at have redegjort for, at de Beløb, som gives til Vejledning ved Kirkernes Opvarmning, ikke er givet helt forgæves ud.

Ærbødigt

H. K. Holm.